

L'Antiga Grècia

El quadern d'ampliació et porta més enllà de les activitats bàsiques. Aquí t'hi trobaràs amb tasques de recerca, anàlisi de fonts, argumentació crítica i comparacions que demanen pensar com un historiador.

1

El marc geogràfic i les etapes de la història grega

1. **Anàlisi de fonts:** busca un mapa físic de la Grècia antiga i un mapa polític actual de la mateixa zona. Compara'ls i explica fins a quin punt la geografia continua marcant l'organització del territori (illes, ports, fronteres).

2. **Argumenta:** «La geografia és el destí.» Aquesta frase del geògraf alemany Friedrich Ratzel s'aplica bé a la Grècia antiga? Defensa-ho amb tres arguments basats en el dossier i en almenys una altra font.

3. **Recerca:** les civilitzacions minoica i micènica van precedir la grega clàssica. Investiga'n una i prepara una fitxa breu (ubicació, datació, dos trets culturals, un objecte arqueològic representatiu) citant la font consultada.

2**La pòlis: Atenes i la democràcia**

1. **Anàlisi de fonts:** llegeix el fragment del discurs fúnebre de Pèricles que recull Tucídides (Història de la guerra del Peloponès, II, 37). Identifica dues idees clau sobre la democràcia atenesa i compara-les amb l'apartat del dossier sobre els límits de la ciutadania. Quin retrat fa Pèricles? És realista o idealitzat?

3

Esparta: la pòlis militar

1. **Recerca:** documenta't sobre l'agogé i sobre el sistema dels ilotes a partir d'almenys dues fonts (un manual o web acadèmica i un article de divulgació). Redacta un text de 15-20 línies que respongui: com era possible que una minoria d'espartans dominés una majoria d'ilotes?
2. **Anàlisi de fonts:** el cinema (300, de Zack Snyder) i el còmic (300, de Frank Miller) presenten Esparta d'una manera molt concreta. Compara aquesta imatge amb la del dossier i amb una font historiogràfica seriosa. Quins trets s'amplifiquen? Quins se silencien? Per què?
3. **Argumenta:** «La llibertat de les dones espartanes era una llibertat útil al sistema, no un dret reconegut.» Estàs d'acord amb aquesta afirmació? Argumenta-ho comparant la situació de les dones a Atenes i a Esparta.

4

Les guerres mèdiques i el segle de Pèricles

1. **Anàlisi de fonts:** Heròdot és la font principal sobre les guerres mèdiques. Tria un episodi (Marató, Termòpiles o Salamina) i compara el relat d'Heròdot amb el que en diu un manual actual. Quines diferències hi trobes? Quines en serien les explicacions (distància en el temps, propòsit literari, manca de fonts perses...)?
2. **Recerca:** investiga el programa constructiu de Pèricles a l'Acròpolis (Partenó, Erecteu, Propileus). D'on van sortir els diners? Quina relació hi havia amb la Lliga de Delos? Redacta un text breu que mostri com l'edat d'or d'Atenes té també una cara fosca.
3. **Argumenta:** la guerra del Peloponès va deixar les polis exhaustes i va obrir el camí a Macedònia. Es podia haver evitat? Identifica dues causes profundes del conflicte i defensa una hipòtesi.

5

Alexandre el Magne i l'època hel·lenística

1. **Recerca:** Alexandre va fundar més de 70 ciutats. Tria'n una (Alexandria d'Egipte, Alexandria Eshkata, Bucèfala...), investiga'n els orígens i el llegat, i exposa per què la fundació de ciutats va ser una eina política i no només una vanitat.
2. **Anàlisi de fonts:** llegeix dos retrats antics d'Alexandre (per exemple, fragments de Plutarc i d'Arrià). Quins trets coincideixen? Quins divergeixen? Quina imatge en surt: heroi, conqueridor brutal, civilitzador? Justifica-ho amb cites curtes.
3. **Argumenta:** l'hel·lenisme s'ha presentat sovint com un xoc de civilitzacions i altres com una fusió cultural. Defensa una de les dues interpretacions amb tres arguments basats en exemples concrets (llengua koiné, Biblioteca d'Alexandria, art grecobudista, cultes sincretistes...).

6

La cultura grega: religió, art, ciència i filosofia

1. **Anàlisi de fonts:** compara dues escultures gregues que mostrin l'evolució del cos humà: una arcaica (un kouros) i una clàssica (el Discòbol de Miró o el Dorífor de Policlet).
Descriu-ne tres diferències formals (postura, expressió, proporcions) i explica què revelen sobre la idea de bellesa de cada època.

2. **Recerca:** tria un científic grec (Pitàgores, Euclides, Arquimedes, Hipòcrates, Eratòstenes) i explica una aportació concreta seva que continuï vigent avui. Cita la font consultada i, si és possible, un exemple d'aplicació actual.

3. **Argumenta:** Sòcrates va ser condemnat a mort per «corrompre el jovent». Llegeix un fragment de l'Apologia de Plató i argumenta: era un judici just? Què ens diu d'una democràcia quan condemna el seu pensador més crític?
4. **Reflexió:** tria tres elements del «llegat grec» (democràcia, filosofia, teatre, llengua, esport, art, mitologia...) i justifica per què continuen sent vius a la teva vida quotidiana. Inclou-hi almenys un exemple cultural actual (sèrie, videojoc, novel·la...).